

La Femosa

Revista d'opinió i informació local

ARTESA DE LLEIDA, juliol - agost de 2005

núm. 217

Consell de redacció

Felip Domènech i Costafreda
Josep Gallart i Fernández
Francesc Gallart i Fernández
Lluís Gil i Fontanet
Ricard Pons i Pico
Maria Serra i Domènech
Ramon Serra i Batlle
Eulàlia Solà i Miró

Col·laboradors

Cèlia Argilès i Andrés
Montse Arredondo
Alba Bosch i Pijuan
Josep Bosch i Manonelles
Col·lectiu Antiiodur de Plata
Adolf Costafreda i Castillo
Neus Falcó i Manonelles
Laura Farran i Botargues
Felip Gallart i Fernández
Josep Gallart i Fernández
Jaume Liarte i Montserrat
M. A. Navarro
Jordi Niubó i Nosas
Ramon Serra i Batlle
Eulàlia Solà i Miró
Josep Ramon Solé i Gallart

Fotògraf

Ramon Serra i Batlle

Dues festes
d'estiu
d'Artesa de
Lleida: Sant
Jaume i la
Festa Major

Els articles que apareixen a les
planes de La Femosa reflecteixen
únicament l'opinió de llurs signants.

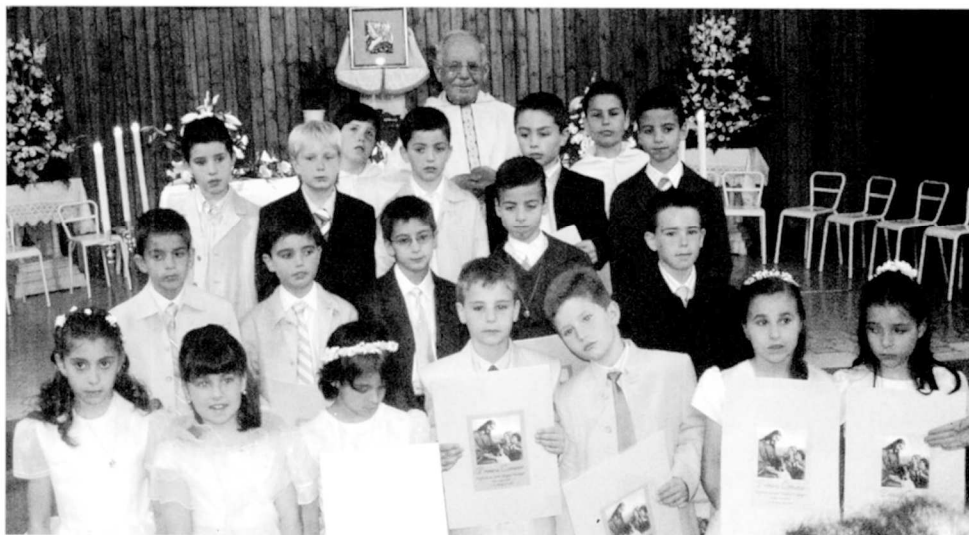
2a. època.
Dipòsit Legal:
L-264-1981.

Índex

El Reportatge	4
<i>M. Arredondo i J. Liarte</i>	
Pòrtic	5
Actualitat Artesenca	6
<i>Cèlia Argilès</i>	
Imatges de l'Actualitat Artesenca	8
<i>Ramon Serra</i>	
Festa Major 2005	11
<i>Cèlia Argilès</i>	
Imatges de la Festa Major	12
<i>Ramon Serra</i>	
E.F. intercomarcal balanç...	18
<i>Josep Bosch</i>	
Fotos E.F. Intercomarcal	19
<i>Lluís Gil</i>	
Ni blanc ni negre, més aviat gris	21
<i>Col·lectiu antiiodur de plata</i>	
La cuina exòtica	22
<i>Adolf Costafreda</i>	
El camí de pedres	23
<i>Alba Bosch</i>	
Mots encreuats	24
<i>M.A. Navarro</i>	
L'encert d'una festa	25
<i>Adolf Costafreda</i>	
L'ase i el plet català	26
<i>Laura Farran</i>	
A l'entorn del consumisme...	29
<i>Eulàlia Solà</i>	
Comptes pendents	31
<i>Felip II</i>	
Apunts sobre la història de les escoles	32
<i>Josep Gallart</i>	

EL REPORTATGE

Comunions i Corpus Cristi M. Arredondo i J. Liarte

Després dels horrorosos atemptats de New York i de Madrid, el dia 7 de juliol de 2005, el terrorisme islàmic tornava a colpejar occident. Cap a les 8:50 hores del dijous 7 de juliol, tres bombes esclataren en diferents combois del metro de Londres. Una hora més tard una altra bomba esclatava en un autobús prop del British Museum, amb un resultat de més de cinquanta-un morts i més de set-cents ferits.

Una sensació d'impotència i d'efereïment ens omple: atemptats com aquests es poden repetir en qualsevol moment i en qualsevol altra ciutat europea. A més la facilitat amb que es pot cometre un nou atemptat és realment esbalaïdora. Què s'hi pot fer? Què podem fer els habitants dels països occidentals? Què poden fer els nostres polítics? Què han fet per evitar nous atemptats? Les ocupacions d'Iraq i Afganistan, la situació de Palestina, Txexènia hi tenen molt a veure o és un problema molt més complex? Com hi juguen els països àrabs? Què passa amb els musulmans que viuen entre nosaltres? Són algunes de les preguntes que els especialistes es fan, sense que fins ara ningú no hi trobi un desllorigador clar. El fet és que no s'ha sabut respondre al nou terrorisme internacional amb unes mesures que acabin amb el risc de nous atemptats ni a occident ni als països de religió musulmana. La solució no és pas fàcil i va, segurament, més enllà del que diferents editorials i columnistes dels diaris han apuntat. Sigui com sigui cal pensar que hi ha alguna cosa a fer, i que quelcom es farà per evitar tanta destrucció, tant odi, tanta mort i tanta violència. Des d'aquí, només podem dir que estem amb les víctimes de Londres, amb totes les víctimes del món.

REVELLA DE SANT JOAN (23-06)

Enguany, la revella de Sant Joan, ha canviat d'escenari, i es va celebrar a la Pista Poliesportiva enlloc de la Plaça Major, com era costum. Els actes van començar a les 11 del vespre amb una *Cantada d'havaneres*, a càrrec del grup PORT VELL, i cremada de rom. Acte seguit, *spectacle piromusical*, amb els DIABLES DE PIERA, encesa de la foguera i traca final.

La festa es va acabar amb una *sessió de ball*, a càrrec de TETE PRODUCTIONS, que va comptar amb l'actuació de dos esculturals *showmans*. El servei de bar, i venda de coques va anar a càrrec del *Club Futbol Artesa de Lleida*.

OBRES AL CARRER DEL CASTELL

A finals del mes de juny, es van iniciar els treballs d'urbanització de les voreres del carrer del Castell en el tram sud, que era la part de via pública que estava pendent d'arranjar i urbanitzar. Els treballs s'han adjudicat a l'empresa JARDI NATURA SL i l'import d'adjudicació ha estat de 40.140,15 euros. Amb aquesta obra l'entrada al poble per la carretera d'Aspa, presentarà un aspecte més acabat.

OBRES A LA LLAR DEL POBLE

Aquesta obra que comportarà una primera fase d'actuació per a la rehabilitació de tot l'edifici de la Llar del Poble, s'ha iniciat a finals de juny.

Les obres que ara es duren a terme, suposaran una rehabilitació interna de la sala i la instal·lació d'una graderia telescòpica motoritzada i comporta l'eliminació de les llotges de la sala, tant les laterals com les del

fons. Les obres s'han adjudicat a dues empreses, ja que s'ha licitat de manera separada l'obra civil, que va a càrrec de l'empresa CONSTRUCCIONS GIRIBET SA, i l'adquisició de la graderia telescòpica motoritzada que instal·larà l'empresa INDE 4 SL. Els pressupostos d'adjudicació en el cas de l'obra civil han estat de 131.363 euros, i en el cas de la graderia telescòpica de 157.644 euros.

APROVACIÓ DE LES DUES FESTES LOCALS PER A L'ANY 2006

El Ple de l'Ajuntament el dia 30 de juny de 2006, va escollir com a festes locals els dies 17 de gener i 31 d'agost per a l'any 2006.

LA LLAR D'INFANTS MUNICIPAL TÉ NOM PROPI

EL ple de l'Ajuntament a la sessió del dia 30 de juny, va aprovar el nom de la Llar d'Infants municipals, la qual fins ara no tenia denominació específica.

El nom escollit ha estat el de *RIALLES*.

OBRES AL COL·LEGI

Aquest mes de juliol han començat les obres d'ampliació i reforma del col·legi públic. Aquesta actuació va a càrrec íntegrament del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, després que l'Ajuntament hagués adquirit els terrenys necessaris.

La manca d'espai, ha fet necessari plantejar una ampliació de l'edifici escolar per tal de donar millors i més serveis a la quitxalla. Per altra banda es preveu també una remodelació interna de l'actual edifici escolar.

INSTAL·LACIÓ DELS PRIMERS GUALS

Després de l'aprovació per part de l'Ajuntament de la taxa de guals, amb la finalitat que es pugui garantir el lliure accés a les entrades dels magatzems dels habitatges, ja s'han instal·lat els primes guals. Aquesta mesura impedeix que cap vehicle, ni el del mateix propietari de l'immoble pugui aparcar davant.

OBRES AL CARRER ESCOLES

El carrer de les escoles, que va en perpendicular des del carrer sant Ramon (vorejant el pati de l'escola), creua la carretera i arriba fins al límit del casc urbà per darrera de la Panificadora, no disposava d'una xarxa de sanejament que permetés la recollida de les aigües residuals de les empreses que estan instal·lades a la part Nord d'aquest carrer. Una part d'aquest carrer està qualificat com a zona industrial, i està construït en un alt percentatge.

CINEMA A LA FRESCA

Amb l'arribada de l'estiu, les projeccions setmanals de cinema es traslladen al recinte de les piscines, coincidint amb la seva obertura, les pel·lícules que es projectaran durant els mesos de juliol i agost seran:

DIA	PEL·LÍCULA
3 de juliol	EL ULTIMO GOLPE
17 de juliol	EL REINO DE LOS CIELOS
24 de juliol	TAPAS
31 de juliol	UN CANGURO SUPERDURO
7 d'agost	DANNY THE DOG
14 d'agost	EL ULTIMO GOLPE
15 d'agost	DESTINO FATAL
21 d'agost	BATMAN BEGINS
28 d'agost	LA ULTIMA PRIMAVERA

Això ha fet necessari dur a terme aquesta obra, que soluciona un problema de primera necessitat, i que és la construcció de la xarxa de clavegueram.

L'empresa encarregada de les obres ha estat CONSTRUCCIONS GILABERT SL. I les obres es duran a terme aquest estiu.

CAMPANYA DE DONACIÓ DE SANG (15-07)

Dos cops l'any el Banc de Sang de l'Hospital Universitari, Arnau de Vilanova de Lleida, s'instal·la al nostre poble amb la finalitat que un bon nombre d'artesencs i artesenesques puguin donar sang.

Per aquest motiu s'habilita l'espai de la Sala de damunt de la Llar de Jubilats per tal que tothom pugui col·laborar en aquesta altruista i humana tasca.

Aquest mes de juliol la data escollida fou el dia 15 (divendres) en horari de 6 a 10 del vespre. Es desconeix el nombre exacte de donacions, però com sempre va estar força acceptable.

IMATGES de

Ramon Serra

l'Actualitat Artesenca

Cantada d'habaneres de la revetlla de Sant Joan

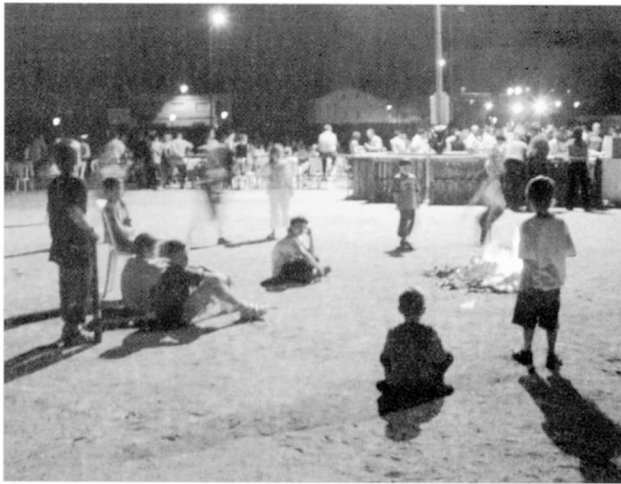
Foguera de Sant Joan

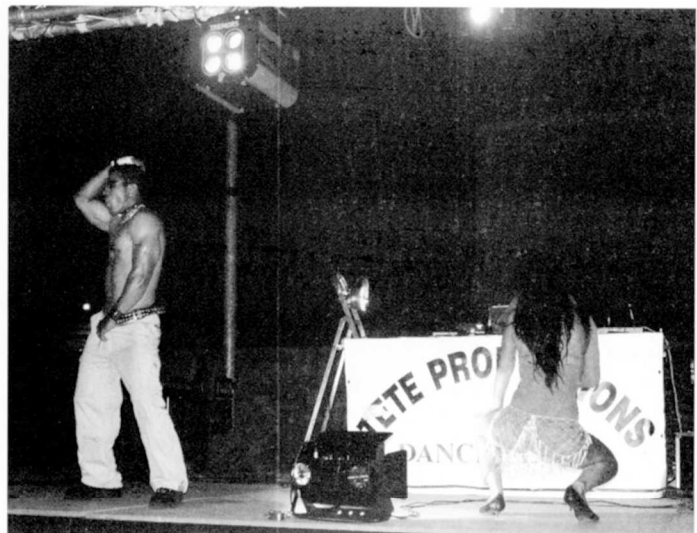
Encesa de la foguera de Sant Joan

Espectacle piromusical dels Diables de Piera per la festa de Sant Joan

Foguera de Sant Joan

Actuació de Tete Productions amb els showmans per la revetlla de Sant Joan

Obres al carrer del Castell

Obres a la Llar del Poble

Obres al col·legi públic

Obres al carrer Escoles

Instal·lació de guals

FESTA MAJOR 2005

per Cèlia Argilés

La Festa Major, va tenir lloc enguany els dies 7 a 10 de juliol i va comptar, com sempre, amb un programa d'actes força variat, amb la finalitat d'arribar a tots els públics, amb algunes novetats importants, com el concert de l'Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida, que va representar una fita històrica per aquesta formació musical, ja que era la primera vegada que actuava en un envelat de festa major.

Els actes realitzats van estar els següents:

DIJOUS, DIA 7

De 12 del matí a les 2 del migdia, i a la tarda de 4 a 8, a les piscines municipals hi va haver **jocs aquàtics** que van fer les delícies del petits.

A partir de les 7 de la tarda, es van celebrar diversos **partits de futbol** de diferents categories, des de prebenjamins fins a noies i veterans.

A les 10 de la nit, l'acostumat **sopar de germanor**, amb la rostida de carn de porc per a tothom.

A les 12 de la nit, sessió de música country en directe, amb **The Country Revival Farmers**, que és la suma d'un grup de sis músics i set professors de ball, els quals van ensenyar a ballar aquest ball a tots els assistents; a més es va instal·lar d'un Toro Mecànic a la pista.

A 2/4 de 3 de la matinada, l'**Antiga Destil·leria**, va presentar el swing al carrer.

A 2/4 de 4 de la matinada, per acabar la nit, hi va haver una cercavila pels carrers del poble amb **La Banda Oficial de l'Eix del Mal**, guanyadors del premi *Tradicionàrius*.

DIVENDRES, DIA 8

A 2/4 de 12 del matí, **VIIa Bicicletada** amb concentració a la plaça Major per ini-

ciar el recorregut. L'Organització va córrer com cada any a càrrec de L'AMPA del col·legi.

A la 1 del migdia, i després de la bicicletada, tothom va poder gaudir i refrescar-se amb la **festa de l'escuma de colors** a la pista poliesportiva.

De 5 a 8 de la tarda, al carrer de sant Ramon, el públic va poder pilotar cotxes amb **Helimodel-Car Show**, "*un dia a les carreres*". A 2/4 de 9 del vespre, ball de tarda amb la **Banda 973**, que també va amenitzar el ball de nit. Si bé entre sarau i sarau l'espectacle de màgia de gran format, amb **Màgic Factory**, va deixar a tothom bocabadat.

A les 4 de la matinada, l'actuació del grup **Hermanos de Roeco** ens va dur fins a la llonganissada que va coure el Carlets, a les 6 de la matinada. I per acabar-ho de rematar sessió de música a càrrec de **Tete Productions** + el grup local **Phoenix**.

DISSABTE, DIA 9

De 10 del matí a les 5 de la tarda, la **Xena Trobada de cotxes d'època** va omplir els carrers de la vila, d'aquests vehicles històrics. Es va oferir un esmorzar de germanor a la Plaça del carrer d'Europa i, després de fer un petit recorregut pels municipis veïns, van retornar a Artesa per poder dinar en un restaurant del municipi.

A 2/4 d'1 del matí, hi va haver **ballada de sardanes** per a tothom a càrrec de l'orquestra **Montgrins**.

De 5 a 9 de la tarda, la gent jove va poder conduir una **Pocket-Bikes (minimotos)**, al Passeig del cementiri.

A 2/4 de 7 de la tarda, organitzat pel grup de **XARXA local**, a la plaça Major petits i grans vam gaudir amb l'espectacle "*El riure... una energia renovable*", de la companyia **Cop de Clown**.

A 2/4 de 9 del vespre, l'orquestra **Montgrins** va ser l'encarregada de posar la nota musical al

ball de tarda, on l'envelat es va omplir de gom a gom.

A les 12 de nit, l'espectacle de foc, amb l'actuació de la bèstia **El CABROT** i l'acompanyament pirotècnic de diables i de percussió, a la plaça Major, va fer les delícies de tots els presents. I mentrestant els amants dels concerts van poder gaudir d'un **CONCERT DE FESTA MAJOR** amb la cobla-orquestra internacional **Montgrins**. Després del concert, el grup de percussió local **FESTA'M-TAM**, va fer un *Hola*, fent sentir ben fort el soroll dels seus timbals. Acte seguit l'orquestra **Montgrins** va fer una llarga sessió de ball, fins a deixar pas a les 4 de la matinada, amb **La Tribu de Santi Arisa**. La marxa d'aquest grup va donar pas finalment a la música amb **Tete Productions + Phoenix**, els dos grups locals que amb molt bona predisposició i ganes de passar-ho bé van actuar fins a la sortida del sol.

DIUMENGE, DIA 10

Durant tot el dia, al recinte de les piscines, es va col·laborar a la **campanya per l'esclerosi múltiple MULLA'T**, on la gent va nedar i va adquirir els productes que durant aquest dia i

sota el títol de **MULLA'T PER L'ESCLEROSI MÚLTIPLE** es van vendre al mateix recinte de les piscines.

D'11 del matí a la 1 del migdia, el **Club d'Aerodelisme Segrià** va fer una exhibició d'avions i helicòpters d'acrobàcia, a la pista d'Artesa.

A partir de 2/4 de 10 matí, organitzat per l'*Agrupació Cultural La Femosa* i dirigit pel professor d'escacs Andreu Bergé, a la Sala de damunt de la Llar de Jubilats, es va celebrar un **campionat obert d'escacs**, en el qual s'hi van inscriure 62 jugadors i jugadores, dels quals 14 eren d'Artesa. El campió absolut fou en Ferran Gutiérrez de Lleida, el 1er del grup A l'Andreu Bergé i el 1er classificat local va ser l'Albert Batiste.

A les 7 de la tarda, el grup d'animació **Xip Xap**, va divertir petits i grans amb l'espectacle "*que peti la plaça*", a la Plaça Major. Simultàniament a l'envelat, es va celebrar el concert de Festa Major, a càrrec de l'**Orquestra Simfònica Julià Carbonell de les Terres de Lleida**.

A 2/4 de 9 del vespre, l'**Orquestra Amarcord**, va posar punt i final als dies de Festa Major, amb un sarau llarg de ball.

Imatges DE LA FESTA MAJOR

per Ramon Serra

Aspecte de les firetes

Aspecte de les firetes

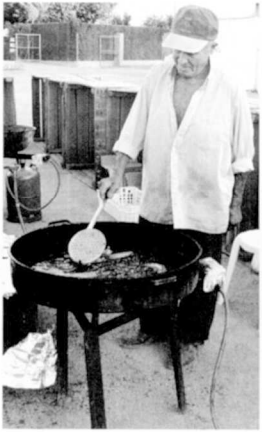

Aspecte del xiringuito

Jocs acuàtics per la mainada

Preparació del sopar de germanor

Ball i concert de l'orquestra Montgrins

Actuació de la Tribu de Santi Arisa

Actuació del grup local Phoenix

Actuació del grup de percussió FESTA'M-TAM

Un dels cotxes de la Xena Trobada de cotxes d'època

Ballada de sardanes

Espectacle de màgia de Màgic Factory

Actuació de Cop de Clown a la plaça

Circuit de Pocket-Bikes al passeig del Cementiri

Imatges de l'actuació de la bèstia El Cabrot i els diables

El Cabrot en plena actuació

Participants al campionat obert d'escacs

L'Andreu Bergé en una de les partides d'escacs

En Ferran Gutiérrez guanyador absolut del campionat d'escacs

L'Andreu Bergé, primer classificat del grup A del campionat d'escacs

L'Albert Batiste primer classificat local del campionat d'escacs

E.F. INTERCOMARCAL BALANÇ D'UNA TEMPORADA

Josep Bosch (president)

Aquesta temporada ha estat la tercera en què els equips de l'Escola de Futbol Intercomarcal han participat en les competicions oficials de la Federació de Futbol, tant pel que fa a futbol-11 com a futbol-7. Hem participat amb un total de deu equips, tres en categoria prebenjamina, tres en categoria benjamina, un aleví, un infantil, un cadet i un juvenil. Aquests nombre d'equips suposa un total de 160 jugadors. Aquesta temporada els resultats han estat en general força bons. Pel que fa a prebenjamins i benjamins cada un dels equips ha realitzat una bona temporada sobretot en l'aspecte del desenvolupament integral dels jugadors. Cal pensar que en aquestes categories no hi ha classificació per part de la federació. A la vegada l'escola ha participat en dos tornejos prebenjamins guanyant-ne un i arribant a les semifinals en l'altre.

En la categoria benjamina s'ha participat en els tornejos de l'AEM i l'At. Segre. En el primer torneig es va participar amb una selecció dels benjamins de 2ⁿ any. Es va jugar amb el RCD Espanyol i es va perdre per 5 a 1, tot i que realitzaren un molt bon partit. En el torneig de l'At. Segre es va participar amb l'equip de primer any i es va perdre els tres partits amb equips en què tots els jugadors eren de segon any. La temporada pel que fa a aquestes dues categories ha estat molt positiva, ja que estem al nivell dels clubs grans de Lleida en la majoria d'equips.

En la categoria alevina es va participar en el grup 21 de la Primera Divisió i es quedà en una molt bona cinquena posició tot lluitant fins als últims partits per pujar de

categoria. Aquest equip, per acabar la temporada, va participar en el torneig de Ponts on els jugadors van poder gaudir d'un dia de competició diferent, en què l'aspecte lúdic fou el més important.

L'equip infantil ha realitzat una temporada excepcional i ha assolit el sots campionat i l'ascens de categoria per la propera temporada. Aquest equip a la vegada va acabar la temporada amb un triangular organitzat per l'escola en què va perdre per dos a zero amb el Balaguer (una categoria superior) i va empatar a un amb l'AEM (dues categories superior).

L'equip cadet ha realitzat una temporada molt irregular encara que cal tenir present que molts partits han hagut d'anar a reforçar l'equip juvenil amb els problemes que això comporta. Cal dir que la seva actitud davant aquest fet ha estat molt bona. Va acabar la temporada participant en el Torneig de Primavera.

L'equip juvenil, amb una plantilla molt jove i amb pocs jugadors per diverses lesions ha estat lluitant fins a l'últim partit per salvar la categoria, però la derrota en aquest últim partit ha suposat la pèrdua de la mateixa. Estem segurs que l'any que ve amb una plantilla ja més experimentada assolirem l'ascens altre cop a la primera divisió.

Per finalitzar la temporada es va celebrar el passat dissabte, 11 de juny, un sopar de germanor amb els pares i els jugadors de l'escola amb 330 assistents. Aquesta ha estat una bona temporada, però esperem que la propera, amb la col·laboració de tothom, encara sigui molt millor i puguem seguir gaudint del bon futbol que realitzen els nostres jugadors.

EQUIPS AMB JUGADORS D'ARTESA

Equip prebenjamí

Equip benjamí B

Equip benjamí A

Equip aleví

Equip infantil

Equip cadet

Equip juvenil

NI BLANC NI NEGRE, MÉS AVIAT GRIS

*En resposta a l'ADV Terres de Ponent
Col·lectiu Antiiodur de Plata*

Senyors de l'ADV Terres de Ponent, en resposta a la vostra carta del dia 25 de juny, hem de dir que el tema de la lluita contra la pedra no és tant blanc com ho plantegen vostès, i potser tampoc no és tant negre, més aviat és una gran gamma de grisos. Però clar, quan la qüestió que ens enfronta és la manipulació artificial de l'atmosfera, a favor d'uns quants, els grisos no poden ser tolerables. Diferents exemples:

Argumenten que el seu sistema de lluita són els *Generadors de Terra*, però de quants estem parlant concretament? i quin volum d'emissions de Iodur de Plata llancen a l'atmosfera? Estem dins o fora del que marca l'OMS?. Vostès no han aclarit aquests interrogants.

Diuen que l'any passat van tancar la campanya el 12 d'octubre. Lògicament ens preguntem si ara, a més de lluitar contra el perill de la pedra, també estan lluitant contra la gota freda? Crec que és evident que el risc de pedregades es produeix durant els mesos d'estiu, del juny a l'agost, però permetin que els digui que al setembre i a l'octubre la situació atmosfèrica canvia vers la gota freda, i els nostres sistemes de secà esperen aquestes pluges amb deliri. Què ens estant dient ara, que la seva ADV Terres de Ponent també vol desfer els núvols de la tardor?

Voldria fer referència al punt més gris de tots, les avionetes fantasma. Vostès defensen que en els seus 30 anys d'existència mai no han emprat els avions. Molt curiós, perquè la Maite Tora, com a

tècnic de l'ADV Terres de Ponent, va participar en un col·loqui sobre la lluita contra la pedra, organitzat pels responsables de la III Fira de Medi Ambient de Tàrraga, acte en el qual va admetre públicament l'existència dels avions fantasmes i del seu ús en la lluita contra la pedra. Potser no va dir que fos la mateixa ADV, però sabia qui els promocionava. Si és necessari farem aixecar Acta Notarial per a donar fe del testimoni del públic assistent a l'acte i dels organitzadors de la Fira.

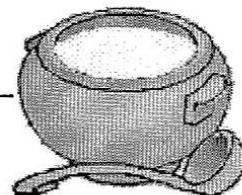
Insinuen que hem de mirar cap a un altra banda, per tal de trobar algú a qui responsabilitzar de la sequera, saben vostès qui és realment el responsable? i s'ho callen? potser hauríem d'entrar en el camp de les asseguradores per a trobar indicis?. Diuen a més, que és problema dels anticiclons, les temperatures, vents d'alçada i altres variables atmosfèriques... però senyors, és que potser la fragmentació dels núvols que provoca la vostra lluita contra la pedra no és una variable atmosfèrica? I si no és així, on són els informes que valoren positivament l'impacte Medi Ambiental del seu sistema?

Senyors, parlen d'uns experts en el tema que afirmen que la seva lluita contra la pedra no té efectes negatius... curiós... nosaltres també tenim experts en el tema que apunten tot el contrari.

Tot plegat, com hem dit a l'inici... massa grisos...

LA CUINA EXÒTICA

Adolf Costafreda

ARRÒS PER AL SUSHI (RECEPTA JAPONESA)

Aquesta recepta no és ben bé un plat, que també ho pot ser, sinó més aviat és una recepta d'un arròs que serveix per l'acompanyament de molts plats (una espècie d'arròs blanc nostre). Avui apuntem aquesta recepta, així, quan un altre dia parlarem d'algun menjar japonès en què hi intervé arròs al sushi, ja sabrem del que parlem. Aquest arròs es fa amb la varietat *kome*, però aquí nosaltres el podem fer amb un arròs rodó d'una bona marca.

Els japonesos que es veu que amb això de l'arròs són molt primmirats, abans de coure'l esbandeixen l'arròs diferents vegades; tantes com calgui fins que l'aigua surti ben neta.

Ingredients: 200 grams d'arròs per a sushi, una mica més d'un quart de litre d'aigua, una cullerada de sal, una cullerada de sucre, 4 cullerades de vinagre d'arròs, un rave japonès picant fresc.

Un cop tenim l'arròs ben net el posarem en una cassola amb l'aigua i la sal, i el farem bullir amb la cassola tapada a foc fort. Quan arrenqui el bull, afliuixarem el foc i el deixarem bullir durant uns tres minuts. Apagarem el foc i, sense destapar-lo, el deixarem reposar uns deu minuts més. L'abocarem en un bol i hi afegirem el sucre i el vinagre d'arròs i, si volem, una mica de *sake* que li donarà un gust més sec.

Per passar a la preparació de qualsevol sushi, ho heu de fer amb l'arròs força calent. Si el deixeu refredar us serà difícil la formació de boles, croquetes o altres formes que hi vulgueu donar.

SUSHI TEMAKI (AMB ESPÀRRECS I ANXOVES)

Ingredients: 250 grams d'arròs preparat per a sushi (la recepta que hi ha a sobre), 100 cc de vinagre d'arròs, sal, 25 grams de sucre, una pastanaga, 8 espàrrecs mitjans, 8 filets d'anxova, 4 làmines d'alga marina *nori*, salsa de soja, un potet de pasta de *wasabi*.

Escaldeu els espàrrecs just perquè perdin la duresa, peleu la pastanaga i talleu-la a bastonets. Estengueu els fulls d'alga *nori* i talleu-los per la meitat. Al centre de cadascun poseu-hi una capa llarga d'arròs encara tebi. Enganxeu-hi 2 espàrrecs, dos o tres bastonets de pastanaga i un filet d'anxova. Enrotlleu l'alga com si volguéssiu fer una paperina, segelleu-la amb aigua. Deixeu refredar els *sushis* i serviu-los amb salsa de soja i *wasabi* o rave japonès picant.

ARRÒS GROC AMB CARN DE PORC (RECEPTA CUBANA)

Ingredients: 200 grams d'arròs, 200 grams de carn de porc, dos cullerades de llard de porc, una ceba, mitja culleradeta de pebre, un all, un bitxo i mitja taronja agra (o llimona), una culleradeta de colorant, 8 tomates madures, un litre d'aigua i sal.

Talleu la carn de porc a trossets i adobeu-la amb la taronja, el pebre i sal almenys una hora abans de cuinar-la. La fregirem en una cassola amb el llard i, quan comenci a daurar-se, hi afegirem la ceba trinxada, el bitxo, el gra d'all i les tomates, també ben tallades (sense pell ni llavors). El deixarem coure durant cinc minuts i hi afegirem, primer el colorant, després l'aigua i ho deixarem coure 20 minuts. Hi tirarem l'arròs, ho rectificarem de sal i ho deixarem coure 20 minuts més a foc mitjà.

Alba Bosch

EL CAMÍ DE PEDRES

El camí de pedres. I jo. Respiro: la humitat del pantà, l'olor de les fulles... Amb l'ajuda d'una brisa suau el cel es comença a treure la muda blava, i deixa entreveure la nit. Miro l'escola sota la infinitat de colors del crepuscle: els gronxadors solitaris, el silenci absolut, la quietud d'una pilota arraconada, el banc que espera un infant que s'assegui...

El cel s'enfosqueix. Els gossos borden. En l'aire se suspèn una barreja d'essències exquisides: els plats ja estan a taula. El vent bufa suau. Em recordo d'aquelles vespres a la fresca. Una llàgrima rellisca per la meva galta.

Busco una pedra rodona i ben plana, per llençar-la al pantà i que reboti, que reboti en l'aigua! Era el nostre ritus...

Desperto d'un somni del passat, mentre continuo caminant, errant, per unes terres que mig em pertanyen, però que mai no acabaran de ser del tot meves. El cel ja és plenament negre. El meu petit món s'encén amb la llum tènue dels fanals i la claror de la lluna. Estàtic, al meu costat, el vell salze és l'únic que em fa companyia en la llarga nit. Escolto els ocells cantar en la foscor, i sento com si un xiuxiueig m'expliqués secrets d'un temps inexistent, en un codi intel·ligible sols per mi. Em deixo perdre per un laberint d'emocions contagiades per la naturalesa. I, m'adono,

per un moment, del què és realment la pau. Encara mig enfundada en l'èxtasi, segueixo dibuixant els meus passos en la ruta improvisada. Admiro el paisatge, davant meu, cent vegades més valuós que aquell quadre pintat a l'oli. Després d'una llarga passejada, m'aturo a descansar.

Un sentiment de plenitud envaeix el meu cos. Asseguda al pedrís intento retenir aquest instant meravellós. Però el repic de les campanes anuncia l'hora en un temps que s'havia aturat per mi. L'estiu ja és aquí. Agafo aire i el deixo anar, a poc a poc. De lluny, veig com dues iaies creuen el carrer.

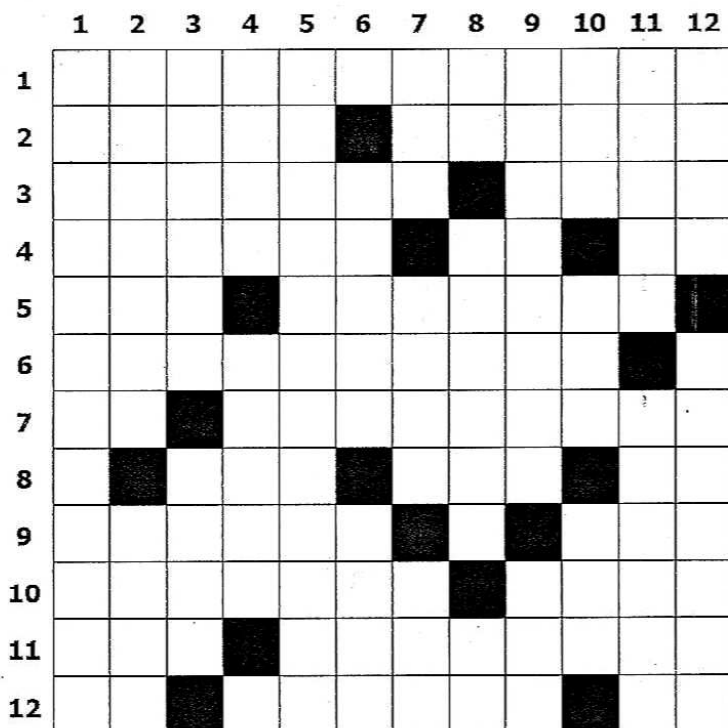

M O ENCREUATS S

M. A. Navarro

Solucions a la pàgina 33

HORIZZONTALS: 1. Península del nord d'Europa. 2. Lligaments del sistema nerviós. Monestir, convent. 3. Infidelitat, fellonia. Mena de ceràmica per a sòls. 4. Conjunt de barques de pesca. Neó. Déu egipci. 5. Nom de consonant. Ciutat de la Ligúria. 6. Certs cucs. La rodona. 7. Actini. Que pateix egolatria. 8. Cinquanta. Al revés, sigles ianquis. Allà. Societat Tribal. 9. Pintes com l'iris. La primera. Tres consecutives. 10. De l'actual Ghana. Al revés, part davantera d'una nau. 11. Opus (...). Rèptil, saure. 12. Àmbit Municipal. Pidolin, arrepleguin. Dues vocals.

VERTICALS:

1. Juganera, trapella. 2. Relatiu als serafins. Al revés, política israeliana (1898-1978). 3. Tallar, fer un cran. D'aquesta manera. 4. L'acció d'avisar. Vila dels Serrans. Cent. 5. En femení, de Nicaragua. 6. Cinc-centes. Al revés, que té l'aspecte de l'òpal. Senyal de circulació. 7. Institut de crèdit oficial. Pollet. Institut Central Tecnològic. 8. Neó. Cançó de Nadal. Sí o No. 9. Àngela, però menys. L'àcid dels gens. 10. Sense la i, marfil. Consonants de làser. Germana religiosa. 11. Prefix relatiu a Ibèria. Península de la mar Adriàtica. 12. Segona esposa de Mahoma. Que té vuit parts.

L'ENCERT D'UNA FESTA

Adolf Costafreda (la revetlla de Sant Joan)

La revetlla de Sant Joan és una de les festes tradicionals més arrelades del país. Al nostre poble (com segurament arreu) era una festa que no organitzava ningú, on els protagonistes principals eren els xiquets i xiquetes, els quals, durant dies havien estat arreplegant materials llenyosos per cremar-los a la foguera o fogueres (cada colla de xiquets i xiquetes de cada carrer, feia se sua). La festa, per la canalla consistia a poder fer la foguera més grossa que la colla del carrer del costat.

Quan es va deixar, gairebé del tot, de fer fogueres, per la inconveniència dels carrers asfaltats i perquè ja no era ben vist embrutar-los, *La Femosa* va començar a organitzar la revetlla per fer sortir la gent de casa, això era a mitjans anys setanta si fa no fa i, des de llavors, totes les revetlles i festes al carrer organitzades per la comissió de festes o el mateix ajuntament, sempre s'han celebrat en l'espai que hi ha entre cal Marquet, cal Manyana i la Caixa de Catalunya. Aquest espai molta gent (fins i tot de Casa de la Vila) l'anomena erròniament Plaça

Major i no és res més que el començament del carrer Nou. La Plaça Major, per tots els efectes, és entre cal Piga i ca l'Embrosi.

Aquesta placeta del començament del carrer Nou, es prou gran i ensems recollida per fer-hi aquesta mena de festa, però té l'inconvenient que al ser un espai a l'aire lliure a l'interior del poble, els sorolls de les orquestres i, per Sant Joan, els petards que amb tant deficiència la canalla fa espetegar, molesten els veïns que no poden dormir fins ben entrada la matinada, però ara per ara no s'havia provat de fer en cap més lloc, fins enguany: enguany s'ha fet a la pista poliesportiva amb un resultat excel·lent. Amb un programa força atractiu, però una mica insòlit per una revetlla, es va anunciar que la revetlla de Sant Joan d'enguany se celebraria a la pista poliesportiva: el programa era aquest:

cantada d'havaneres i cremada de rom – espectacle piromusical – sessió de ball. Encara que el programa fos atractiu, molta gent va arrufar una mica el nas ja que el lloc els semblava un xic esquerrer o, si més no, poc habitual. He de confessar que jo també era una mica escèptic a aquest nou emplaçament, potser per allò de *més val boig conegut que savi per conèixer*. Vaig tenir una agradable sorpresa en anar-hi a treure el cap, de rom cremat ja no me'n va tocar (aquest cop van fer curt en les previsions) perquè hi havia molta més gent que en cap altra revetlla. La canalla,

Foguera de Sant Joan

com a terroristes, cadascú amb la seua motxilla d'explosius, tenien un espai privilegiat per les seues corregudes i jocs pirotècnics, i tot dins d'aquell espai tancat a tocar, però fora del poble. Llàstima (alguna pega o altra hi havia d'haver) dels quatre trons dels que amenacen pluja i de les quatre gotes mal comptades que van fer marxar la gent més gran i espantadissa. Tot plegat, des del meu punt de vista, va ser una revetlla molt reeixida i, sorprenentment, participativa. L'encert de triar aquesta nova ubicació, sense cap dubte, va fer possible aquest èxit.

Ara bé, si la revetlla de Sant Joan va anar tan bé, gràcies al seu nou emplaçament, per què la tanda de *sardanes a la fresca* i la revetlla de Sant Jaume no es van fer també a la pista poliesportiva? Misteris dels organitzadors.

L'ASE I EL PLET CATALÀ

L.F.

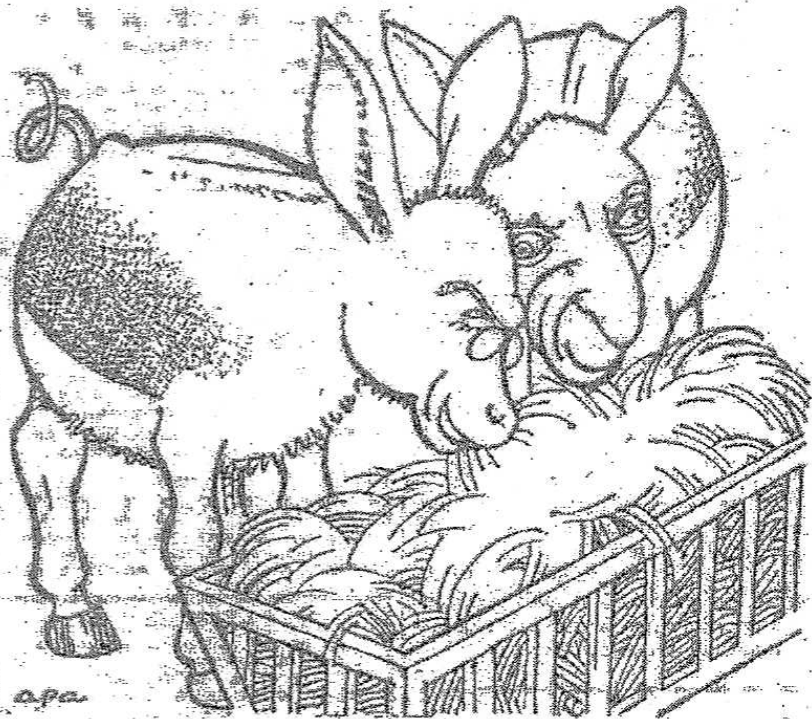
Al diari LA PUBLICITAT del 27 de juny de 1934 s'hi mostra un acudit amb la imatge de dos ases caricaturitzats com a dos membres destacats del Congrés de Diputats d'aquella època, menjant palla. Aquesta imatge reproduint l'emblema del nostrat animal, em va fer associar-la amb aquelles vinyetes de l'auca de l'Estatut de Catalunya de 1931 on també apareix la figura de l'ase per a identificar els elements opositors a l'autonomia de Catalunya.

I és aquest precisament, el sentit de la imatge del diari. El 1934 forma part de la Segona república. A Espanya manen les dretes, però a Catalunya continua el govern d'esquerres, presidit ara per Lluís Companys. Un dels cavalls de batalla de l'obra reformista del govern de la Generalitat va ser la reforma agrària destinada sobretot a solucionar el conflicte entre propietaris i arrendataris. A Catalunya no hi havia tants jornalers com a Andalusia o a Extremadura, però sí que hi havia molts arrendataris, en diverses modalitats. Un

dels contractes d'arrendament més estès era el de *rabassa morta*. Els pagesos-rabassaires havien fundat un sindicat (Unió de Rabassaires) per defensar els seus drets i havien obtingut el suport d'ERC, que plantejà la solució d'aquest problema dins el seu programa electoral.

Efectivament, el 12 d'abril de 1934, el govern de la Generalitat va promulgar la **Llei de Contractes de Conreu**, aprovada pel Parlament català. La llei limitava l'import dels arrendaments i permetia en unes condicions

determinades, que molts arrendataris poguessin accedir a la propietat de la terra. Els propietaris agrupats a l'*Institut Agrícola Català de sant Isidre* i afiliats majoritàriament a la *Lliga Regionalista*, van protestar i van empènyer la Lliga perquè plantegés a Madrid un recurs d'inconstitucionalitat contra la **Llei de Contractes de Conreu**. El govern central, presidit pel membre del Partit Radical Ricard Samper, va denunciar la llei davant del Tribunal

—Som més rucs del que la gent diu...
—Menys i callat.

de Garanties Constitucionals, que, per una minsa majoria de tretze vots contra deu, va anul·lar tota la llei i va declarar el Parlament català incompetent en matèria social agrària. El voler minimitzar l'autonomia catalana amb aquesta sentència, va provocar a Catalunya la indignació d'amplis sectors d'opinió fins aleshores indiferents al plet rabassaire. Era evident que la reacció social i política de bona part de la societat catalana identificava que les reformes socials anaven lligades a l'autonomia. La crisi i les tensions desfermades per aquest

conflicte entre el govern autonòmic i el central són ben patents a la portada del diari LA PUBLICITAT del 27 de juny de 1934, quan els debats al Congrés sobre aquesta qüestió són considerats *debats patriòtics* i *el plet de Catalunya* i mostren l'enfrontament entre les forces d'esquerra catalanistes i els partits d'esquerra estatals, respecte les forces de dreta i la Lliga:

- La intervenció dels prohoms d'esquerra, principalment Prieto i Azaña, defensa que l'autonomia de Catalunya constitueix una part essencial de la República, i per a confirmar-ho estan al costat de Catalunya tots els republicans.

- L'actitud dels diputats de dreta com Royo Villanova, membre del Partit Agrari, presenta el plet com una mostra de rebel·lia de la Generalitat que cal sufocar enviant a Catalunya un cos d'exèrcit d'ocupació. Igualment, Francesc Cambó- diputat de la Lliga- reivindica la glòria d'haver estat el promotor del conflicte.

És precisament, enmig d'aquest debat sobre la **Llei de Contractes de Conreu**, sobre les facultats de legislació del parlament català en matèries de la seva competència, que el diari mostra la seva posició a favor de la llei a través de l'acudit on es veuen el cap de govern Samper i el diputat de la Lliga, Cambó,

El debat sobre el plet de Catalunya segueix essent el tema principal dels comentaris

transformats en ases; de la mateixa manera que fent un paral·lelisme, apareixen com a ases a l'auca de l'Estatut (1932), els diputats contraris al mateix.

Cal esmentar que aquest plet sobre la **Llei de Contractes de Conreu** es va solucionar el 12 de setembre de 1934, quan el Parlament de Catalunya va votar-la de nou, modificant-ne alguns aspectes de la seva execució. El govern central es va donar per satisfet, ja que va considerar que la llei s'ajustava a la Constitució i als límits de l'Estatut i va donar per acabada la crisi.

Aquest article mostra només una de les tensions més mediàtiques entre l'autonomia i el centralisme durant la Segona República. Ara que s'està reformant l'Estatut d'Autonomia de Catalunya: Us sona la història?

Parla el President de la Generalitat

Aviat es publicarà el Reglament de la llei de Contractes de Conreu

"Sortirem al pas dels que prefenguin introduir a Catalunya la pertorbació i el desordre"

Auca de l'Estatut de Catalunya

ARTICLE 1.º

Rodonxó, gros i panxut, va anar a Madrid l'Estatut.

Una volta discutit ens torna petit, petit.

Prò té un article primer amb més sal que cap saler.

Ens dona sens discussió el dret de constitució.

En veure que això s'aprova brama en Royo Villanova.

S'esgarrapa les melenes i en treu dues mil esmenes.

L'ajuda com un taul l'idiota d'en Fanjul.

Sembla que tot ha de eura així que rebenti en Maora.

En avió niquelat l'Ortega i Gasset s'ha alçat.

L'intel·lectual ignorànt inventa la "conllevaria".

S'indigna el partit agrari i diu tres parts de rosari.

S'aixeca a parlar en Lluhi i l'Estatut fa camí.

Catalunya és lliure i sola amb República Fenarvada.

L'Estatut és un vehicle. Va amb rodes el segon article.

Els monàrques se'n adonen i com llops s'hi abraonen.

Prò treu l'escombra l'Azala i amb un cop mata l'aranya.

Fa no gaires anys, la qualitat de vida es relacionava directament amb la possibilitat de tenir béns i objectes variats, de manera que una persona vivia millor com més capacitat consumista tingués. Però els qui podien fer això eren ben pocs, la majoria -treballadors autònoms o no- els calia estrènyer el cinturó i llavors les famílies podien comprar quelcom: una finca, obrar la casa... a base d'estalviar molt.

D'uns anys ençà, la part desenvolupada del planeta s'ha vist influïda per dos aspectes a tenir en compte: **una classe mitjana** creixent, amb un poder adquisitiu cada vegada més estable, disposada a comprar **tot tipus d'objectes** des d'immobles fins a electrodomèstics...sovint sota l'empara de les hipoteques. **I l'eficàcia d'uns mitjans de comunicació que ens encalquen a través dels anuncis publicitaris els quals envaeixen tots els espais de la nostra vida; les multinacionals** saben que és el camí més eficaç per arribar al consum, creant una sèrie de necessitats abans inexistents.

La problemàtica que genera l'ús abusiu de determinats bens és preocupant i es posa en entredit en molts i variats aspectes. I encara que d'això la publicitat no en parli, molts cops ha propiciat canvis d'hàbits i de maneres de fer que ens han perjudicat notablement:

1-L'alimentació. Es valora el menjar ràpid o elaborat prèviament amb els greixos, conservants i colorants oportuns creant tot tipus d'irregularitats (colesterol, diabetis, obesitat, carències alimentàries, sobretot vitamines i sals minerals etc.)

2-El medi ambient. Expol·li i contaminació. La societat industrial consumerista ha considerat els diferents elements naturals (l'aire, l'aigua, el terra, la terra en general) com si fossin de la seva propietat contaminant a tort i a dret i actuant correctament només quan es veu l'amenaça de la multa. Encara que moltes vegades s'estimen més pagar-la que reduir la pol·lució. Qui s'ha vist perjudicat d'aquesta

situació és en primer lloc la natura i de retruc els humans amb malalties de tot tipus com a conseqüència (al·lèrgies, problemes respiratoris, asma, deteriorament de la capa d'ozó amb la manca de protecció de la radiació solar...etc.). Només les lleis d'una correcta política de desenvolupament sostenible poden aturar aquests inconvenients.

3- Problemes psicològics. Es crea una sensació d'insatisfacció continuada perquè s'educa els ciutadans en una carència constant d'allò que és millor o més nou. Per tant, provoquen unes necessitats creades que treballen en un buit que mai no s'associa completament i, això, en diferents aspectes del nostre físic i de la nostra personalitat (problemes d'autoestima, trastorns alimentaris d'origen psicològic: anorèxies, bulímies...).

4- La injustícia social: explotació de persones amb pocs recursos o preparació, sobretot immigrants que treballen per un sou miserable o explotació de persones i recursos naturals de països tercers; **tot per produir a baix cost excedents de productes** destinats al primer món, ple a vessar de tot.

5-El consum a l'oci. La massificació dels espais lúdics i esportius (concerts, festivals, fires, esports...) on és més importants la quantitat de gent que la qualitat del que s'ofereix, amèn dels inconvenients per accedir-hi i restar-hi amb un mínim de comoditats.

Es la filosofia consumerista de l'usar i llençar i ho fem amb elements inerts o amb éssers vius no importa que siguin persones o animals. Comprem aquell gosset tan *mono* que després abandonem, sense cap mirament perquè ara ja ens fa més nosa que gràcia. Dolor i buit s'expandeixen arreu, pobres dels ulls que no se n'adonen!

Caldria afegir-hi més apartats i ampliar encara els que hem citat, ens serveixen, però, com a mostra de la quantitat d'aspectes que pot abastar el consumisme, a hores d'ara descontrolat, provinent d'una filosofia materialista de l'existència humana en què allò més important

i que ens dóna més seguretat són els béns materials o no- que es poden comprar amb diners. Si més no així ens ho fan creure els anuncis publicitaris que ens donen a entendre que sense això o allò valem ben poca cosa: **és el canvi del ser pel tenir (Erich Fromm)**, que ens condueix irremissiblement cap a un buit i una solitud cada cop més grans.

Fins fa uns anys, generalment hi havia el temps de produir, és a dir el treball que era exercit majoritàriament pels homes, i el temps de la quotidianitat que era exercit majoritàriament per les dones i que a banda de tenir cura de la casa, de la família, dels grans... també despenia part del temps a comprar els bens de consum que feien falta a la família per subsistir dignament (roba, menjar...) s'estalviava molt – com dèiem en un principi- i de capricis n'hi havia pocs. Malgrat les estretors aquestes persones tenien un bé: tenien temps per relacionar-se.

La incorporació de la dona al món laboral ha suposat per a ella un prestigi per tal com també col·labora en el temps de producció i alhora al manteniment de la família. Però aquesta incorporació no es justifica com un dret a sortir de casa i a sentir-se útil també socialment -si ella així ho desitja- sinó com una necessitat per tal de fer front a les múltiples despeses que la societat “moderna” comporta. Aquest temps dedicat a la producció l'ha hagut de sumar al temps dedicat a atendre la quotidianitat, quotidianitat que pocs cops és compartida suficientment per l'home. Si tenim en compte que molt temps lliure, en el moment present, ens el pren la televisió (tres hores diàries de mitjana) el temps en què la família es pot trobar per parlar, divertir-se junts etc. és escàs i poc ric en matisos, de manera que generalment pares i fills i a voltes marit i muller són perfectes desconeguts; d'ací la creixent problemàtica de les relacions familiars. Tot plegat potser les famílies actuals tenen més bens de consum, però no tenen temps per fruit-ne amb complaença ni amb la companyia de les persones que s'estimen. Per què els serveixen si no aconsegueixen la finalitat suposada: Ser més feliços ells i llurs famílies?

Com trobar sortida a aquest atzucac en què consumisme i qualitat de vida siguin compatibles?

En primer lloc potser caldria que ni la dona ni l'home no haguessin de renunciar a la riquesa

de vivències i relacions que comporta el fet de compartir la quotidianitat i la vida productiva d'un treball com un dret i un deure amb igualtat de condicions.

Per una altra banda diferents sindicats (UGT, CCOO) també el mateix govern central i la Generalitat de Catalunya estan parlant de conciliar la vida familiar i la jornada laboral o la vida i el treball independentment que hi hagi fills o parella, adoptant diferents mesures:

-jornada flexible de treball segons les necessitats, jornada continuada de 9 a 5 de la tarda, jornada reduïda per a la cura dels fills petits, persones grans o discapacitats, crear més guarderies públiques i centres per atendre la gent gran.... Moltes d'aquestes mesures ja existeixen a Europa. És a dir caldria cercar les condicions que possibilitessin als homes i a les dones productius, tenir més temps per a viure plegats i veure com passa la vida tot gaudint-la. Però perquè això pugui ser possible no n'hi ha prou amb les mesures esmentades; caldria també:

Actuar sobre tot allò que merma la qualitat de vida i que per contra provoca problemes i patiment:

-Controlar les indústries perquè produeixin productes de qualitat i respectuosos amb el medi ambient a qualsevol nivell, també l'alimentari; evitant un desenvolupament insostenible que no tardarem a lamentar.

-Que els tractes de justícia i respecte prevalguin en la relació amb el tercer món.

-Socialitzar la indústria perquè serveixi interessos socials (fer més fàcil l'accés al treball, propiciar la reducció de la jornada laboral) . És a dir treballar per viure i no viure per a treballar.

-Controlar i limitar l'abast de la publicitat perquè s'exerceixi segons l'ètica del consum, sense enganys ni manipulacions.

-Educar els i les ciutadanes perquè practiquin un consum responsable, crític i moderat ja que és més important el temps per gaudir que no la quantitat atabaladora d'estris innecessaris.

Aquestes i altres reflexions que de ben segur se us acudiran, podran fer-nos més agradable la vida, que d'això es tracta. I si no, què hi fem aquí?

COMPTES PENDENTS

Felip II

Encara són ben recents les discussions sobre la xifra dels que varen participar en la manifestació de l'Associació de Víctimes del Terrorisme (no de totes les víctimes ni d'arreu), en la qual van manifestar el seu profund desacord amb la possibilitat que l'Estat establís contactes per tal d'arribar a una sortida negociada al terrorisme d'ETA. Els representants de les víctimes amb una perfecta sincronia amb el principal partit de l'oposició, van dir que en cap cas volien cap mena de negociació. Es manifestaven així considerant-se amb la legitimació que suposa haver aportat la part més important de les víctimes i negociar amb ETA suposaria traïr els difunts.

D'entre tots els estats que configuren Europa, certament Espanya és un dels que té més recent la seva guerra civil. Ja, el segle XIX, fou un reguitzell d'enfrontaments entre la gent d'un Estat que ara segons quins ideòlegs volen veure com un tot molt cohesionat formant una "unitat de destí en l'universal", però que sempre ha tingut comptes de morts pendents de rescabalar i als quals convenia de tenir molt present de manera que calia aprofitar qualsevol motiu per a tornar a augmentar el compte de morts aliens. Pocs dies després, van aparèixer als mitjans de comunicació, diverses notícies relacionades amb la mort d'un reclús condemnat per violació que, en un permís, s'havia apropiat a un bar on la mare de la víctima li va tirar gasolina i després li va calar foc, a conseqüència d'això va morir. En ambdós casos sembla prou evident que els familiars de les víctimes es creuen en el dret de decidir sobre el destí del culpable del delictes, i moltes persones poden trobar una certa lògica que a la vista de les múltiples deficiències del nostre sistema judicial, més d'un es pugui prendre la justícia per la seva mà, i aplicar la llei del talió.

Aquesta opció no pot desmarcar-se del fet que estem vivint en una societat amb uns comportament més i més violents, en la qual l'agressivitat està gairebé ben vista en els

negocis, en la promoció personal, en l'esport i en d'altres àmbits. A més, ara, s'estan incorporant plenament a la vida social les primeres generacions que s'han fet grans davant les videocònsols, que han ensenyat a molta mainada que la violència, sovint desproporcionada, era el mitjà més habitual per a solucionar conflictes.

Davant qualsevol temptació d'admetre la comprensió vers certs comportaments per part de les víctimes, que de fet les converteixen en delinqüents invertint els papers, convindria fer una reflexió i repassar algun dels llibres d'història que tinguem a mà i que dormen, ben segur, als prestatges de la nostra biblioteca, i descobrirem que el funcionament de l'Estat i la societat no sempre han estat com ara.

La separació de poders, entre qui fa les lleis, qui les fa complir i qui jutja si realment es compleixen, és una conquesta a partir de la revolució francesa de final del segle XVIII, i tot i que ja fa molt de temps hi havia sistemes d'administració de justícia, no eren, ni de bon tros, tan igualitaris com els que hi ha a hores d'ara. Els llibres estan plens d'històries de revoltes davant l'arbitrarietat i les injustícies realitzades pel poder establert.

Certament, sembla que el sistema actual estigui més pensant per protegir els drets dels delinqüents que no pas els de les víctimes, ja que vetlla per damunt de tot per evitar l'empresonament de qualsevol innocent i a més es preocupa de vetllar per la seva reinserció social.

Però amb tot, convé recordar que, des que el món és món, els poderosos sempre han pogut rescabalar-se del dany sofert i que una espiral de venjances i contravenjances sempre acaba amb més víctimes innocents. Als febles sí que ens cal una bona administració de justícia per a defensar els nostres drets, als poderosos i als violents ja els va bé l'ús de la força per a passar comptes.

APUNTS SOBRE LA HISTÒRIA DE LES ESCOLES (II)

Josep Gallart

En aquella sessió del 12 d'octubre de 1913, l'ajuntament aprovà per unanimitat tot l'informe redactat per la comissió municipal, nomenada pel mateix consistori, per la confecció d'un projecte d'unes escoles de nova planta, elevant-se tots els seus punts a l'acord definitiu per a la seva urgent execució. Dels sis punts aprovats, els dos més interessants són el primer i el darrer. En aquell es nomena l'arquitecte Francesc de Paula Morera, perquè redacti el projecte, plànols, pressupost i plec de condicions facultatives i econòmiques de les noves escoles, els quals s'hauran d'ajustar a les bases del Reial Decret de 28 d'abril de 1905. Que el mateix arquitecte informi del resultat de la visita d'inspecció que efectuà als locals de les escoles actuals i que s'encarregui de la direcció de les obres, l'execució de les quals es durà a terme per mitjà de subhasta pública, tot ajustant-se a les condicions i disposicions legals vigents. En el darrer punt es diu que, un cop complimentat l'expedient, per conducte del governador civil, es formuli la sol·licitud al Ministeri d'Instrucció Pública, tot demanant l'aprovació del projecte i la subvenció, per part de l'estat del cinquanta per cent de l'import de les obres, l'import total de les quals no serà superior a cinquanta mil pessetes.

En la sessió ordinària de l'ajuntament següent, celebrada el 19 d'octubre, a proposta de l'alcalde, s'acordà aprovar la construcció de les noves escoles a l'extrem del carrer Nou i encarregar la redacció del projecte a l'arquitecte Francesc de Paula Morera. Així mateix s'acordà que, un cop acabat aquest projecte, fos sotmès a l'aprovació del consistori per tal de sol·licitar la corresponent subvenció de l'Estat.

Pel que fa a l'adquisició dels terrenys es va aprovar en la sessió ordinària de l'ajuntament del 23 de novembre del mateix any. S'acceptà la proposta de venda feta per Blai Iglésias González de sis porques a l'extrem del carrer Nou, pel preu de tres-centes quaranta-set pessetes i cinquanta cèntims, facultant el regidor síndic de l'ajuntament, Josep Oró Batlle, perquè en nom del municipi acceptés l'escriptura de compra-venda dels terrenys, la qual es va signar el 30 de novembre següent davant el notari Tomàs Palmés La-Rosa, signant-se l'escriptura definitiva el 2 de febrer de 1914.

Els membres de l'ajuntament d'Artesa de Lleida actuaren amb una celeritat impressionant, en només 5 mesos decideixen construir unes noves escoles, aproven adquirir els terrenys i encarregar el projecte a l'arquitecte Francesc de Paula Morera. Adquireixen els terrenys, l'arquitecte confecciona el projecte, s'elabora l'expedient per sol·licitar una subvenció a l'Estat i es tramita. Per iniciar la construcció de les noves escoles només calia esperar que es concretés la concessió de la subvenció. Aquesta fou concedida per una Reial Ordre de l'Estat del 12 de maig de 1915, segons la qual a proposta del "Ministro de Instrucción Pública y Bellas Artes" (que en aquelles dates era el senyor Rafael Andrade y Navarrete) s'atorgava a l'Ajuntament d'Artesa una subvenció de 24.725'23 pessetes (que era la meitat del cost del projecte), repartides d'aquesta manera: 5.000 pts. el 1915, 6.000 pts. el 1916, 6.000 més el 1917 i 7.725'23 el 1918.

La concessió d'aquesta subvenció, l'alcalde la comunicà oficialment als regidors de l'ajuntament en la sessió del

16 de maig de 1915. En aquesta mateixa, l'alcalde exposà que tenint en compte els terminis de les subvencions de l'Estat, la construcció de les noves escoles s'allargaria durant quatre anys, un període massa llarg per les necessitats del poble, per tant proposava demanar a la Mancomunitat de Catalunya que s'encarregués de la construcció de les escoles, conegut l'interès que tenia aquesta institució per ajudar a tots els pobles de Catalunya interessats en la construcció o millora dels seus edificis escolars, per tant proposava demanar al Consell Permanent de la Mancomunitat la seva ajuda en aquest aspecte. La corporació aprovà demanar a la Mancomunitat de Catalunya que es fes càrrec de la construcció de les escoles d'Artesa de Lleida, segons el projecte elaborat per l'arquitecte Francesc de Paula Morera, en els terrenys que havia adquirit l'ajuntament; a més aquest cedia a la Mancomunitat la subvenció que li havia concedit l'Estat i les quantitats de set mil cinc-centes pessetes que tenia consignades en els pressupostos dels anys 1914 i 1915.

Aquest acord es comunicà el 20 de maig, per escrit, al president de la Mancomunitat de Catalunya, el qual hem localitzat en el fons de l'arxiu d'aquesta institució i que, pel seu interès, ja que es tracta d'un text redactat en català prenormatiu, copiem a continuació.

Excm. Sr.

Cumplin un acort d'aquesta municipalitat li he de di a V.E. lo següent: "Per Real Ordre de deu dels corrents del Ministeri d'Instrucció Pública, l'Estat consedeix una subvenció al Ayuntamiento d'Artesa de Lleyda de vintiquatre mil setsentes vinticinco pesetas (24.725 pesetas) import del cincuenta per cent del pressupost total del projecte d'Escoles de nois y noyas formulat per aquest Municipi, cual subvenció l'entregarà l'Estat en quatre plasos anyals de sis mil cent vuitanta

una pesetas vinticinco céntims (6181,25 pesetas)."

Ara bé conegut per tota Catalunya l'intent de la Mancomunitat de Catalunya d'ayudá a la construcció d'edificis Escolars, a tots els pobles que com Artesa es desvetllen per la cultura, destinanti una important part del empréstit que te realisat, l'Ayuntamiento que'm honro en presidi en sesio ordinaria de setse del present mes per unanimitat acordá dirigirse a aquest Consell Permanent demanantli que al objecte de doná major impuls a la construcció de les Escoles de referencia, acepti les bases següents:

1ª La Mancomunitat de Catalunya se posará al lloc del Ayuntamiento d'Artesa de Lleyda construint ella l'edifici escolar que te proyectat ab arreglo al plano facultatiu aprobat y emplantlo en el terreny que al efecte li posará a disposició l'Ayuntamiento.

2ª L'Ayuntamiento d'Artesa de Lleyda cedirá integrament a la Mancomunitat de Catalunya la subvenció obtinguda del Estat.

3ª L'Ayuntamiento d'Artesa de Lleyda abonará a la Mancomunitat de Catalunya la cantitat de set mil cincantes cincuenta pesetas (7.550 pesetas) que te consignades fins avuy dia per la construcció de dites Escoles en el pressupostos ordinaris aprobats dels anys 1914 y 1915.

Donats los bons desitjos que respecte al foment d'obres d'aquesta mena té'l Consell Permanent de la Mancomunitat creyem estimará prosedent l'acceptació d'aquesta petisió que tan ha de contribuir al enaltiment de la cultura del nostre poble.

Deu vos guard a V.E. molts anys.

Artesa de Lleyda 20 de maig de 1915.

L'alcalde: Blai Batlle

Excm. Sr. President del Consell Permanent de la Mancomunitat de Catalunya

Barcelona.

TELÈFONS I HORARIS D'INTERÈS

Ajuntament: 973 167162

Assistent social: dimecres alterns, 973 167315

Correus: dilluns a divendres, 8-10 h, dissabte 8-9 h

Farmàcia: 973 167204

Biblioteca: dimarts i dijous de 6 a 8 de la tarda

La Femosa 973 167874

Adreça electrònica: lafemosa@artesa-de-lleida.xctl.net

Metge: 973 167291

Metge urgències: Dies feiners: 15 h – 8 h i els festius tot el dia, 973 142029 / 973 142033

Museu: Hores convingudes (Ajuntament)

Taxi: 973 167325

Horari dels autobusos que paren a Artesa				
LLEIDA a ARTESA			ARTESA a LLEIDA	
De dilluns a divendres				
11 h		Matí	7 h 10 min	
12 h			8 h	Cogul
13 h 15 min	Albagés - Cogul			8 h 20 min ESO
			9 h 40 min	
			12 h 10 min	
3 h	Durant el curs	Tarda	3 h 30 min	
4 h	Durant el curs		4 h 15 min	Cogul
6 h 30 min			4 h 30 min	
7 h 30 min	Albagés - Cogul			
8 h 30 min				
dissabte				
11 h		Matí	8 h 10 min	
12 h			9 h 45 min	
13 h 15 min			12 h 10 min	
7 h 30 min		Tarda	4 h 30 min	

SOLUCIONS ALS MOTS ENCREUATS

HORIZZONTALS

1. Escandinàvia. 2. Nervi. Cenobi. 3. Traició. Gres. 4. Ransal. En. Ra. 5. Efa. Rapallo. 6. Miriàpodes. O. 7. Ac. Egolàtric. 8. L. Usa.Lla. St. 9. Irises. A. Stu. 10. Aixantí. Proa. 11. Dei. Cocodril. 12. Am. Captin. Ae.

VERTICALS

1. Entremaliada. 2. Seràfic. Meir. 3. Cranar. Així. 4. Avis. Iessa. C. 5. Nicaragüenca. 6. D. Opalí. Stop. 7. Ico. Poll. ICT. 8. En. Nadala. Oi. 9. Angeleta. Adn. 10. Vor. Lsr. Sor. 11. Íbero. Istria. 12. Aisa. Òctuple.

Edita l'Agrupació Cultural
La Femosa,
carrer dels Gallart, 7
25150. Artesa de Lleida
Tl. 973167874

Aquesta publicació local
rep el suport de:

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

INSTITUT
D'ESTUDIS
ILERDENCs

Fundació Pública de la Diputació de Lleida

Ajuntament
d'Artesa de Lleida

